

עין משפט
גור מנחה

פ:

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) ושלש נבי: ושלש
(ב) לקמן ג' ט: כ"ח מה:
(ג) שבושט מע"ג: ג' ט: ו
(ד) לקמן ג' ט: ו
(ה) לקמן ג' ט: ו
(ו) לקמן ג' ט: ו
(ז) לקמן ג' ט: ו
(ח) ושלש נבי: ושלש
(ט) ושלש נבי: ושלש
(י) ושלש נבי: ושלש

הגהות הב"ח

(א) ר"י ד"ה במחוקת
וסי' וכן פירש בתשובת
הגאונים:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קב לבתא וכו'
לקמן שדר' ע"י משנת
הר"ש הלוי ח"ת סי' כ:

לענין רש"י

רש"י ד"ה רש"י
חלקות כ"ח-ד"ה רש"י

מוסף רש"י

וכן בשעה שמהזירה
אם שלח השולח ביד בני
ועבדו או שלוחו או ביד
עבדו ושלוחו של משאיל לא
יאלץ משאיל של שולח עד
שתכל ליד המשאיל ואם
מתה נדק חייב אמר לו
המשאיל שלח לי או שאומר
לו השולח הריני משלח וכו'
ואיל המשאיל שלח שלח
ומתה פטור לקמן צ"ח

שש עשרה. מוספת סאה להשוותן למשאו החטין: חייב. כשציל
הנפח: הא שלש קצין פטור. כדרכא: במחוקתא. או שמעמי
שעורין שהלעו וכן (ב) כפי משנת הגאונים אבל לרדי קשא
לי מה לי התלעו ומה לי לא התלעו והרי יס כמן נפח של לתן
ושלש קצין וקמני פטור ולאכני נפח

כמשאו דהא לא התלעו נמי שעורין
קליס הם ומחייב להו אכני משום
ניפחא. וגרסה לי משאח הממור לתן
ומדידתן טפופות ט"ו סאין ולא
מחוקות ומוקי לה אכני בט"ו מחוקות
שהמקן פחות ג' קצין ואין כמן
אלא מוספת נפח שלש קצין של לתן
טפופות. טפופות לא מחוק ולא נדושו.
מחוקות רש"י: קב לקפף. קב
היו מוספת לאדם הטשא כמחוק
וחייב המוסף בקלקולו. מכאן אמה
למד שמשא אדם ביטוי שלשים קב
שהן חמש סאין דתן מוספת החמור
שלשה קצין שהן לא ומשאו
לתן ט"ו סאין אלמא מוספת אחד
משלשים כמשא הוא ואשמעינן דאם
הוסף עליו קב חייב. לקמן פריך
והרי הוא ג' דעת אי לא מלי ביה

לשדייה אחרעא: אדריב לעריבה.
לתן היו מוספת למשאו ספינה
קטנה: כור. היו מוספת לספינה
בינונית: כשחכנוו אלמלא. לא הספיק
לפרק המשא מעל תמפו עד שרצן
חתח משאו: כח תלתין כורין. לריכה
שמהא (ה) (גדולה ומהא) כן הולכת על
פני המים דהא מוספת אחד מלי הוא
ומדקמני כור ספינה ט"ו ספינה
בת שלשים: ה"ג א"ר פפא ט"ו
פסס ספינה וכו' למאי נ"מ למקח
וממכר: בותני' כל האומנין.

קבלנין המקבלין עליהן לעשות
המלאכה בבתיהם: שומרי סכר.
להתחייב בגניבה ואצירה וטעמא
מפרס בגמרא: וכולן שאמרו טול
אם שלך. שכר גמריה ומשחוליאט
הנא מעות שאני מעבכו לתופסו על
שכרי הרי הוא מעמה ט"ח: הלווה.
מזוה: הלווה מעות שומר חנם. דליח
ליה לרי יהודה שכר מזוה לענין דינא:
הלווה פירות שומר שכר. דרך פירות
להרקיב: מומר אדם להשכיר. לאחריס:
משכנו של עני. שצדו: להיות פוסק
עליו. שכר: וסולך. תמיד ופחותתהחוב.
ובגמרא (ה) מפרס צדחה משכנו קאמר:
גמ' שוכר. נהמה: כיצד משלם.
דשומר חנם ושומר שכר ושולח כתיבי
שוכר לא כתיב ומהו דין חייבו לענין

תרנמה אביי במחוקתא. מה שהקשה בקוטרם לפי משנת
הגאונים נראה ללא פירכא היא דכי אם התנה עמו
להולין כזול או לכניס והולין סובין או נולח ה"נ דאם יוסף יהא חייב:
בתם כפינה בת תלתין כורין. משמע דמוספת אחד משלשים
ואם קן מדתנא סאה לגמל

משמע דמשא גמל כור וקי לריבויס
דכפ' מי שהשקין וצנת ד' קהה: אמר
רבי ירמיה מדפמי לרדי מי לי הוא
טייעא דלוכלה כורא ואטענה כורא
משמע דשאר גמליס אין טועניס כל
כן אלל הואו שהיה משונה וי"ל
דכפ"ה התם דלטענה כורא למונות
אומן הדרך לבד שאר המשאוי וכן
נראה דאין סכרס שיוכל להאכיל
לגמל אפילו ע"י אציקס כדי משאו
כפעל אחת: ג"מא תנן סתמא
דכ"א בר' מאיר. מדמי ליה אומן
לשוכר דמי היכי דאומן היו שומר שכר
אע"פ שאינו נוטל שכר על השמירה
אלא שכר טורחו ה"נ שוכר היו כשומר
שכר חף על פי שאינו נוטל שכר
שמירה אלל כיון שנהנה ממנה
כשכר שנתן: דקא יהיב י"ה

והוא מלי לאקשויי מי לא עסקין דלא
יהיב טפי פורתא אלל נלאו הכי
פריך ליה ספיר: דקא תפיס י"ה
אאגריה היו שומר שכר. וא"ת הא
דתן כמתני' הלווה על המשכון
שומר שכר ודמיק לאשכחי טעמא
יהיב טפי פורתא אלל נלאו הכי
פריך ליה ספיר: דקא תפיס י"ה
אאגריה היו שומר שכר. וא"ת הא
דתן כמתני' הלווה על המשכון
שומר שכר ודמיק לאשכחי טעמא
גמ' דהיו שומר שכר כדמשולל או
כרבי יוסף לימא טעמא דבההיא
הנאה דתפיס ליה אחזיבה היו שומר
שכר וי"ל דהתם לא אחזיבה מלוה
מדדי דאין מרות כמה שהלוה ממה
שלא היה מלוה ולא היה לו משכון
וא"ת שוכר נמי כההיא הנאה דתפיס
ליה אשכח שנתן ליהו שומר שכר
וי"ל דאומן ודאי היו שומר שכר כמאי
דתפיס אלאגריה לפי שרוב אומניס
עושין מלאכה צדית בעל הבית ואינם
תופסים כלום בשכרם וזה שעושה
צדיותו ותפוס ככלי נהנה הרבה אבל
שוכר אין לו הנאה שכל שוכרים
תפוסים כדבר ששכרו דאין יכולין
לעשות מלאכתן אם לא שיהא נרשומס:
הא

וכן בשעה שמהזירה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

גניבה ואצירה פטור או חייב: רבי יהודה אומר כשומר שכר. הואיל ולהנחתו הוא אלל אע"פ שנתן שכר פעולתו ט"ו הוא דאי לא ייב שכר
הו שולח וחיוב באומנין השתא דידיב ליה אגרא לא הו שולח והו ט"ו: ר' מאיר אומר כשומר חנם. דקא יהיב אגר מלאכתו ואינו נוטל
שכר על שמירתו. ואומן דמי לשוכר שלהנאה שכר אומנתו היה אלל אבל לא שכר שמירה הוא נוטל אלל שכר פעולה: דקא יהיב ליה טפי
פורתא. שאי אפשר לגמלא שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: מי לא עסקין דקא משוי ליה. אחוילי' משאר משכרי בהמה מי
לא אמר רבי מאיר נמי דהו שומר חנם: משוי. לישא דמחולל ומשכר בשוה כמו (פוסק דף ג' ט: א) אשוי זביני (לעיל ד' ג). ושו' לברסין: ואביעמיס
אימא. אי נמי דמי אומן לשוכר קא מתוקמא מתני' כרבי מאיר כדמחליף וכו'. ומתדר לאוקמא כר' מאיר משום דסתם משנה ר"מ: סנ
הפס. לקמן בפרק השולח וד' ט: אמר לו השולח שלח אותה לי ביד עבדך או שלוחך: ושלחה ומפס. כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו:
חייב. באומניס שמשעה שמסרה לשלוחו כמזוה השולח נחייב השולח באומניס. ואם לא אמר לו שלח אלל המשאיל שלחה לו כשומר לו זה
השאינני פרתך אמר לו הן ועמד ושלחה ומתה נדק פטור: וכן כשעס שמחזירה. אם מסרה השולח ליד השליח להשיבה לבעלה ולא אמר
המשאיל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה כרשומיה דמשאיל: לא ענו. שהשולח חייב בה עד שמכא ליד המשאיל: אלל שהחזירה בתוך
ימי שאילתה. שא"ל השאינני עד זמן פלוני והחזירה בתוך הזמן דהתם אחתי לא כליחא שאלה עד דלחתיא ליד בעלים: אלל לאחר ימי שאילתה
פטור. ואפילו צדיותו של שולח מתה משכלו הימים אינו שולח עליה: וכולן שאמרו וכו'. טעמא דגלי דעמיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה:
הא

וכן בשעה שמהזירה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

גניבה ואצירה פטור או חייב: רבי יהודה אומר כשומר שכר. הואיל ולהנחתו הוא אלל אע"פ שנתן שכר פעולתו ט"ו הוא דאי לא ייב שכר
הו שולח וחיוב באומנין השתא דידיב ליה אגרא לא הו שולח והו ט"ו: ר' מאיר אומר כשומר חנם. דקא יהיב אגר מלאכתו ואינו נוטל
שכר על שמירתו. ואומן דמי לשוכר שלהנאה שכר אומנתו היה אלל אבל לא שכר שמירה הוא נוטל אלל שכר פעולה: דקא יהיב ליה טפי
פורתא. שאי אפשר לגמלא שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: מי לא עסקין דקא משוי ליה. אחוילי' משאר משכרי בהמה מי
לא אמר רבי מאיר נמי דהו שומר חנם: משוי. לישא דמחולל ומשכר בשוה כמו (פוסק דף ג' ט: א) אשוי זביני (לעיל ד' ג). ושו' לברסין: ואביעמיס
אימא. אי נמי דמי אומן לשוכר קא מתוקמא מתני' כרבי מאיר כדמחליף וכו'. ומתדר לאוקמא כר' מאיר משום דסתם משנה ר"מ: סנ
הפס. לקמן בפרק השולח וד' ט: אמר לו השולח שלח אותה לי ביד עבדך או שלוחך: ושלחה ומפס. כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו:
חייב. באומניס שמשעה שמסרה לשלוחו כמזוה השולח נחייב השולח באומניס. ואם לא אמר לו שלח אלל המשאיל שלחה לו כשומר לו זה
השאינני פרתך אמר לו הן ועמד ושלחה ומתה נדק פטור: וכן כשעס שמחזירה. אם מסרה השולח ליד השליח להשיבה לבעלה ולא אמר
המשאיל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה כרשומיה דמשאיל: לא ענו. שהשולח חייב בה עד שמכא ליד המשאיל: אלל שהחזירה בתוך
ימי שאילתה. שא"ל השאינני עד זמן פלוני והחזירה בתוך הזמן דהתם אחתי לא כליחא שאלה עד דלחתיא ליד בעלים: אלל לאחר ימי שאילתה
פטור. ואפילו צדיותו של שולח מתה משכלו הימים אינו שולח עליה: וכולן שאמרו וכו'. טעמא דגלי דעמיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה:
הא

